

АДАПТАЦІЯ ПРОФЕСІЇ БУХГАЛТЕРА ДО УМОВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

На розвиток бухгалтерського обліку за сучасних умов господарювання безпосередній вплив чинить цифровізація як тренд розвитку й надважливий фактор економічного зростання країни. Нині традиційні види господарської діяльності набувають цифрового формату. Цифровізація всіх сфер життя відкриває перспективи й для розвитку професії бухгалтера, адже сучасний бухгалтер – це експерт-аналітик, бізнес-трансформер, бізнес-партнер, бізнес-навігатор даних, радник керівника та власника підприємства, цифровий плеймейкер, комунікатор підприємства, знавець законодавства, агент змін, що забезпечує інтеграцію у міжнародний простір. У цьому аспекті цікавим є дослідження Асоціації дипломованих сертифікованих бухгалтерів (Association of Chartered Certified Accountants – ACCA), що визначає основні рушії змін, які матимуть найбільший вплив на професію, а також виокремлює технічні, етичні, міжособистісні вміння та навички, які будуть потрібні в майбутньому для всієї професії [1].

Професія бухгалтера значно розвиватиметься впродовж періоду до 2025 р. Хоча багато факторів впливатимуть на цю еволюцію, аналіз глобальних досліджень ACCA вказує на те, що превалюючими серед них будуть регулювання та управління, цифрові технології, очікування, глобалізація. Професійні коефіцієнти кожного бухгалтера відображатимуть їх компетенції та вміння у семи основних сферах: технічні навички та етика (TEQ) й досвід (XQ) будуть поєднані з інтелектом (IQ) та цифровою обізнаністю (DQ); міжособистісна поведінка, навички та якості відображатимуться у коефіцієнтах креативності (CQ), емоційного інтелекту (EQ) та зору (VQ). Подібно до того, як індивідуальні показники IQ можна підвищити (іноді досить суттєво) за допомогою відповідного викладання, досвіду, навчання та розвитку, так само можна максимізувати і TEQ, CQ, EQ, VQ та XQ.

Звіт Sage Practice of Now 2018 акцентує увагу на тому, що близько 66% бухгалтерів інвестували б у штучний інтелект [2]. Нещодавно проведене опитування дає підстави констатувати, що 58% бухгалтерів також вважають штучний інтелект способом підвищення загальної ефективності й з нетерпінням чекають прийняття відповідних програм для своїх господарюючих суб'єктів [3]. Ці цифри лише показують, що штучний інтелект трансформує галузь. Однак експерти не бачать, що штучний інтелект замінює людські ролі. Натомість штучний інтелект буде допомагати людям у прийнятті рішень та розширювати можливості прибуткового й поглибленого аналізу [4].

Згідно зі зведеними Міністерством цифрової трансформації даними (на підставі Eurostat, Global Cybersecurity Index, Global Connectivity Index, Global ICT Development Index) [5], Україна має один із найнижчих рівнів покриття швидкісним мобільним інтернетом – лише 66% проти середнього по ЄС у 84%. Відносно висока комп'ютеризація міських домогосподарств погіршується слабким забезпеченням закладів соціальної та публічної інфраструктури. Загальна оцінка цифрової грамотності всього населення свідчить про те, що 53% українців знаходяться нижче позначки «базовий рівень», водночас європейські країни, зокрема Німеччина, Чехія мають аналогічні показники на рівні вище 75% [5]. За таких умов стрімкий розвиток штучного інтелекту на глобальному рівні може стати не зовсім досяжним за вітчизняних умов, а повноцінне використання всіх можливостей, наданих цифровізацією, кардинально змінює підходи до роботи та вимоги, що висуваються до кваліфікації бухгалтера.

Облікові процедури в умовах цифровізації дозволяють оперативно здійснювати угруповання і впорядкування інформаційних потоків, уможливають їх прискорений рух, сприяють мінімізації ризиків виникнення помилок в обліку та звітності й інтеграції всіх рівнів обліку задля створення єдиної інформаційної бази, що становить собою підґрунтя для ухвалення якісних стратегічних і тактичних управлінських рішень, спрямованих на нарощування значень фінансових результатів та ефективного господарювання в майбутньому.

Таким чином, безперечно одне: сучасні бухгалтери зобов'язані крокувати в ногу з часом, постійно оновлюючи не лише професійні знання й уміння, але й удосконалюючи навички роботи з автоматизованими системами обліку, планування, ведення розрахунків, здійснення аналізу та забезпечення ефективного контролю. Від цього залежить не тільки їх персональна конкурентоспроможність на ринку праці, а й рівень конкурентоздатності України в глобалізованому середовищі загалом.

Література

1. Professional accountants – the future: Drivers of change and future skills. URL: <https://www.accaglobal.com/an/en/technical-activities/technical-resources-search/2016/june/professional-accountants-the-future-report.html>.
2. Accountants adoption of artificial intelligence expected to increase as clients' expectations shift. Sage, 2018. URL: <https://cutt.ly/VneuZyu>.
3. Sage Research Reveals that 90% of accountants worldwide believe there has been a cultural shift in the accountancy profession. URL: <https://cutt.ly/DneuGEh>
4. 11 Accounting Trends for 2021/2022: new forecasts & what lies beyond? URL: <https://financesonline.com/accounting-trends>.
5. Проект НЕС-2030 «Цифрова економіка та інформаційно-комп'ютерні технології (ІКТ)». URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>.